

Activiteitenplan Zonnepark The Dutch

Aanvraag voor de heikikker,
bunzing, hermelijn en wezel

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0487847.100
definitief revisie 00
13 maart 2025

Activiteitenplan Zonnepark The Dutch

Aanvraag voor de heikikker, bunzing, hermelijn en wezel

projectnummer 0487847.100
documentnummer 00
definitief revisie 00
13 maart 2025

Auteur(s)

[REDACTED]

Opdrachtgever

The Dutch Business Sport and Recreation Development II B.V.
Haarweg 3
4212 KJ Spijk

Gecontroleerd

[REDACTED]

datum	beschrijving	vrijgave
13 maart 2025	definitief	[REDACTED]

Inhoudsopgave

1.	Algemene gegevens	4
1.1	Aanvrager	4
1.2	Contactpersoon / adviseur	4
1.3	Naam van de door u voorgenomen activiteit(en)/ontwikkeling(en)	4
1.4	Locatie van de door u voorgenomen activiteit(en)/ontwikkeling(en)	4
1.5	Beschrijving van de door u voorgenomen activiteit(en)/ontwikkeling(en)	5
1.6	Periode waarbinnen de activiteiten plaatsvinden	5
1.7	Periode waarbinnen de omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig is	6
1.8	Werken volgens een gedragscode	6
1.9	Eerder verleende omgevingsvergunning met besluit instemming GS of minister	6
1.10	Samenhangende besluiten	6
1.11	Mee te sturen bijlagen	6
2.	Aanwezige beschermde soorten	7
2.1	Bunzing	7
2.2	Hermelijn	7
2.3	Wezel	8
2.4	Heikikker	8
3.	Soorten en schadelijke handelingen uit de Omgevingswet	9
3.1	Voor welke soorten wordt de omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit aangevraagd?	9
3.2	Ecologische inventarisatie	9
4.	Belangen en doel	13
4.1	Op grond van welk wettelijk belang wordt een omgevingsvergunning aangevraagd?	13
4.2	Motivering wettelijk belang in relatie tot de activiteit	13
5.	Andere bevredigende oplossingen (alternatieven)	14
6.	Mitigatie	16
6.1	Worden er maatregelen getroffen die het effect van uw initiatief op een of meerdere soorten verzachten?	16
6.2	Mitigerende maatregelen heikikker	16
6.3	Mitigerende maatregelen bunzing en hermelijn	20
6.4	Mitigerende maatregelen wezel	22
7.	Staat van instandhouding van betreffende soorten	24
7.1	Heikikker	24
7.2	Bunzing	25
7.3	Hermelijn	26
7.4	Wezel	27
7.5	Conclusie staat van instandhouding	28
8.	Samenvatting	29
	Literatuurlijst	31

1. Algemene gegevens

1.1 Aanvrager

Naam voorletter(s): [REDACTED]
Bedrijf / organisatie (indien aan de orde): The Dutch Business Sport and Recreation Development II B.V.
Adres (straat, huisnummer, postcode en plaats): Haarweg 3, 4212 KJ Spijk
Telefoonnummer: +31 6 [REDACTED]
Email: [REDACTED]@esg.works
KvK-nummer: 30259156

1.2 Contactpersoon / adviseur

Naam: [REDACTED]
Bedrijf / organisatie (indien aan de orde): Antea Group
Adres (straat, huisnummer, postcode en plaats): Beneluxweg 125, 4904 SJ Oosterhout
Telefoonnummer: +31 6 [REDACTED]
Email: [REDACTED]@anteagroup.nl

1.3 Naam van de door u voorgenomen activiteit(en)/ontwikkeling(en)

Zonnepark The Dutch.

1.4 Locatie van de door u voorgenomen activiteit(en)/ontwikkeling(en)

Naam en adres (straat, huisnummer, postcode, plaats en gemeente):
Het plangebied ligt ten zuiden van de Haarweg, ten noorden van de A15, ten westen van het Lingebos en ten oosten van de Spijksesteeg te Spijk (gemeente West-Betuwe, Provincie Gelderland).

Kadastrale gegevens:

Heel perceel: 577, 579, 694, 695, 338. Zie ook figuur 1.1.

Deel van perceel: 556, 557, 500, 501, 502, 515. Zie ook figuur 1.1.

Figuur 1.1. Kadastrale kaart.

Het voornemen:

Het realiseren van een zonnepark. Zie figuur 1.2.

Figuur 1.2. Impressie toekomstige inrichting van het zonnepark. Bron: CB5, 2023.

1.5 Beschrijving van de door u voorgenomen activiteit(en)/ontwikkeling(en)

Algemene beschrijving voornemen

- Watergangen worden gedempt en verlegd;
- Opgaande vegetatie wordt verwijderd;
- Er wordt grond vergraven;
- Er wordt een zonnepark aangelegd.

Voor welke soort voorgenomen activiteit(en)/ontwikkeling(en) vraagt u een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aan?

Een omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit wordt aangevraagd voor zover dit betreft het verstoren van individuen van de **heikikker**, het vangen van de **heikikker**, het voor een andere reden dan verkoop onder zich hebben van de **heikikker**, en het vernielen of beschadigen van vaste rust- of verblijfplaatsen van de **heikikker, bunzing, hermelijn en wezel**.

Geef hieronder een gedetailleerde beschrijving van de voorgenomen activiteit(en) / ontwikkelingen, leg hierbij een relatie met de relevante schadelijke handelingen:

De maai- en graafwerkzaamheden leiden tot aantasting van verblijfplaatsen van de bunzing, hermelijn en wezel en aantasting van landbiotoop van de heikikker. Het dempen en verleggen van watergangen leidt tot aantasting van het voortplantingsbiotoop van de heikikker. Daarnaast dienen heikikkers weggevangen en verplaatst (onder zich hebben) te worden om slachtoffers te voorkomen. De werkzaamheden hebben hierom ook een verstrend effect op de heikikker.

1.6 Periode waarbinnen de activiteiten plaatsvinden

Vul hieronder de periode in waarbinnen de activiteit(en) of ontwikkeling en bijbehorende handelingen worden uitgevoerd:

Startdatum: 1 september 2025

Einddatum: 31 december 2026

1.7 Periode waarbinnen de omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig is

Vul hieronder de periode in waarbinnen u een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig heeft:

Startdatum: 15 juli 2025

Einddatum: 15 juli 2030

Wijkt deze periode af van de onder 1.6 aangegeven periode van activiteiten/ontwikkeling?

Ja. De verwachte doorlooptijd van de werkzaamheden ten behoeve van het zonnepark is circa 2 jaar. De voorbereidende handelingen (het wegvangen van heikikkers) kunnen voor deze periode plaatsvinden, hierom wordt de omgevingsvergunning eerder aangevraagd. De omgevingsvergunning wordt voor een langere periode aangevraagd voor het geval vertraging in de werkzaamheden ten behoeve van het zonnepark optreedt.

1.8 Werken volgens een gedragscode

Worden de werkzaamheden uitgevoerd overeenkomstig een vastgestelde gedragscode?

Nee.

1.9 Eerder verleende omgevingsvergunning met besluit instemming GS of minister

Is er eerder een omgevingsvergunning of toestemming verleend door RVO of een ander overheidsorgaan voor dezelfde werkzaamheden of activiteiten?

Nee.

1.10 Samenhangende besluiten

De volgende besluiten of rapportages zijn mogelijk benodigd voor de uitvoering van het project?

Andere provinciale besluiten: Ontheffing Wnb grondwal, zaaknummer 2017-009353.

Hiernaast heeft een vooroverleg plaatsgevonden met [REDACTED] van de provincie Gelderland over het voornemen Zonnepark The Dutch op 20 november 2024. De gespreksnotulen staan in de bijlagen.

Besluiten van een ander bevoegd gezag: Omgevingsvergunning (herstelbesluit), gemeente West-Betuwe, kenmerk 0214148876, d.d. 21-12-2023.

Keuze initiatiefnemer voor reguliere procedure of voor uitgebreide procedure: Reguliere procedure.

Is aanvraag omgevingsvergunning aanvraag flora- en fauna-activiteit onderdeel van een meervoudige omgevingsvergunning: De vergunning wordt zelfstandig aangevraagd.

1.11 Mee te sturen bijlagen

Bij de aanvraag omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit worden de volgende bijlagen separaat meegestuurd:

- Natuurtoets Antea Group 2024
- Nader onderzoek Antea Group 2024
- Notulen vooroverleg
- Machtiging

2. Aanwezige beschermde soorten

2.1 Bunzing

Soort(en) | Nederlandse en wetenschappelijke naam:

Bunzing (*Mustela putorius*).

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en):

Verblijfplaats en foerageergebied voor minimaal 1 bunzing.

Soort vastgesteld op basis van welke informatie:

Bij de Natuurtoets (Antea Group, 2024a) bleek geschikt biotoop in het plangebied aanwezig te zijn.

Bij het Nader Onderzoek (Antea Group, 2024b) is de bunzing waargenomen in het plangebied.

Totale periode (in maanden) van het jaar waarin de soort aanwezig is:

De bunzing is jaarrond in het plangebied aanwezig.

Kritische periode (in maanden) van het jaar waarin de soort aanwezig is:

Kritische periodes zijn afhankelijk van de ecologische en klimatologische omstandigheden en kunnen daardoor variëren. Voor de bunzing (BIJ12, 2024) geldt de onderstaande periode:

- De soort is het meest kwetsbaar tijdens de voortplanting in de periode 1 maart tot en met 31 augustus.
- De soort is in mindere mate kwetsbaar in de winterperiode (1 november tot 28 februari).

2.2 Hermelijn

Soort(en) | Nederlandse en wetenschappelijke naam:

Hermelijn (*Mustela erminea*).

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en):

Verblijfplaats en foerageergebied voor minimaal 1 hermelijn.

Soort vastgesteld op basis van welke informatie:

Bij de Natuurtoets (Antea Group, 2024a) bleek geschikt biotoop in het plangebied aanwezig te zijn.

Bij het Nader Onderzoek (Antea Group, 2024b) is de hermelijn waargenomen in het plangebied.

Totale periode (in maanden) van het jaar waarin de soort aanwezig is:

De hermelijn is jaarrond in het plangebied aanwezig.

Kritische periode (in maanden) van het jaar waarin de soort aanwezig is:

Kritische periodes zijn afhankelijk van de ecologische en klimatologische omstandigheden en kunnen daardoor variëren. Voor de hermelijn (BIJ12, 2024) geldt de onderstaande periode:

- De soort is het meest kwetsbaar tijdens de voortplanting in de periode 1 maart tot en met 31 augustus.
- De soort is in mindere mate kwetsbaar in de winterperiode (1 november tot 28 februari).

2.3 Wezel

Soort(en) | Nederlandse en wetenschappelijke naam:

Wezel (*Mustela nivalis*).

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en):

Verblijfplaatsen en foerageergebied voor minimaal 2 wezels.

Soort vastgesteld op basis van welke informatie:

Bij de Natuurtoets (Antea Group, 2024a) bleek geschikt biotoop in het plangebied aanwezig te zijn. Bij het Nader Onderzoek (Antea Group, 2024b) is de wezel waargenomen in het plangebied.

Totale periode (in maanden) van het jaar waarin de soort aanwezig is:

De wezel is jaarrond in het plangebied aanwezig.

Kritische periode (in maanden) van het jaar waarin de soort aanwezig is:

Kritische periodes zijn afhankelijk van de ecologische en klimatologische omstandigheden en kunnen daardoor variëren. Voor de wezel (BIJ12, 2024) geldt de onderstaande periode:

- De soort is het meest kwetsbaar tijdens de voortplanting in de periode 1 maart tot en met 30 juni.
- Wanneer sprake is van een tweede nest is de soort kwetsbaar in de periode 1 juli tot en met 31 oktober.
- De soort is in mindere mate kwetsbaar in de winterperiode (1 november tot 28 februari).

2.4 Heikikker

Soort(en) | Nederlandse en wetenschappelijke naam:

Heikikker (*Rana arvalis*).

Functie(s) van het plangebied voor de soort(en):

Twee watergangen en één moerasgebied hebben een functie als voortplantingswater. De percelen rond deze wateren hebben een functie als landbiotoop (zomer- en winterbiotoop).

Soort vastgesteld op basis van welke informatie:

Bij de Natuurtoets (Antea Group, 2024a) bleek geschikt biotoop in het plangebied aanwezig te zijn. Bij het Nader Onderzoek (Antea Group, 2024b) is de heikikker middels eDNA en zichtwaarnemingen vastgesteld in het plangebied.

Totale periode (in maanden) van het jaar waarin de soort aanwezig is:

De heikikker is jaarrond in het plangebied aanwezig.

Kritische periode (in maanden) van het jaar waarin de soort aanwezig is:

Kritische periodes zijn afhankelijk van de ecologische en klimatologische omstandigheden en kunnen daardoor variëren. Voor de heikikker (BIJ12, 2017) geldt de onderstaande periode:

- De soort is het meest kwetsbaar tijdens de voortplanting in de periode 15 februari tot en met 15 juli;
- De soort is het meest kwetsbaar tijdens de winterrust in de periode 1 oktober tot en met 15 februari.

3. Soorten en schadelijke handelingen uit de Omgevingswet

3.1 Voor welke soorten wordt de omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit aangevraagd?

Soort en schadelijke handeling

Heikikker (artikel 11.46 Bal)

De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de volgende schadelijke handelingen uit artikel 11.46 Bal:

Lid 1a Het is verboden dieren opzettelijk te vangen.

Lid 1b Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.

Lid 1d Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.

De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de volgende schadelijke handelingen uit artikel 11.47 Bal:

Lid 1b Het is verboden het voor het om een andere reden dan verkoop onder zich hebben of vervoeren van dieren of planten.

Bunzing, hermelijn en wezel (artikel 11.54 Bal)

De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de volgende schadelijke handelingen uit artikel 11.54 Bal:

Lid 1b Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.

3.2 Ecologische inventarisatie

Wie hebben de inventarisatie uitgevoerd?

De natuurtoets en het nader soortenonderzoek is uitgevoerd door deskundige ecologen van Antea Group.

Hebben deze personen voor de aangevraagde werkzaamheden in combinatie met de betreffende soorten aantoonbare kennis en ervaring op het gebied van soortspecifieke ecologie?

Ja, de ecologen hebben aantoonbare ervaring op het gebied van onderzoek naar de heikikker, bunzing, hermelijn en wezel. Antea Group is ook lid van het Netwerk Groene Bureaus.

Wanneer hebben de inventarisaties plaatsgevonden?

Het nader onderzoek naar de heikikker en kleine marterachtigen heeft plaatsgevonden in de periode juni 2024 tot en met oktober 2024. In Tabel 3.1 op de volgende pagina is een overzicht weergegeven van de veldbezoeken.

De inventarisaties naar de bunzing, hermelijn en wezel hebben plaatsgevonden volgens de in 2024 geldende protocollen (BIJ12 Kennisdocument 2024). Het onderzoek betrof de inzet van cameravallen gedurende 8 weken in de periode augustus 2024 – oktober 2024. Voor een uitgebreide omschrijving van de methode wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van de nader onderzoeksrapportage (Antea Group, 2024b).

Door de start van het nader onderzoek in april, kon het onderzoek naar de heikikker niet meer plaatsvinden volgens geldende protocollen voor de heikikker (BIJ12 of NGB). Ook is de standaardmethode van luisteren naar kooractiviteit moeilijk in het gebied door de ligging naast een snelweg en spoorweg. Om bovengenoemde redenen is besloten het onderzoek naar de heikikker uit te voeren middels eDNA-inventarisatie van het waterbiotoop in juni en zoeken naar juvenielen op landbiotoop in juni - augustus. Voor een uitgebreide omschrijving van de methoden wordt verwezen naar paragraaf 2.3 en 2.4 van de nader onderzoeksrapportage (Antea Group, 2024b).

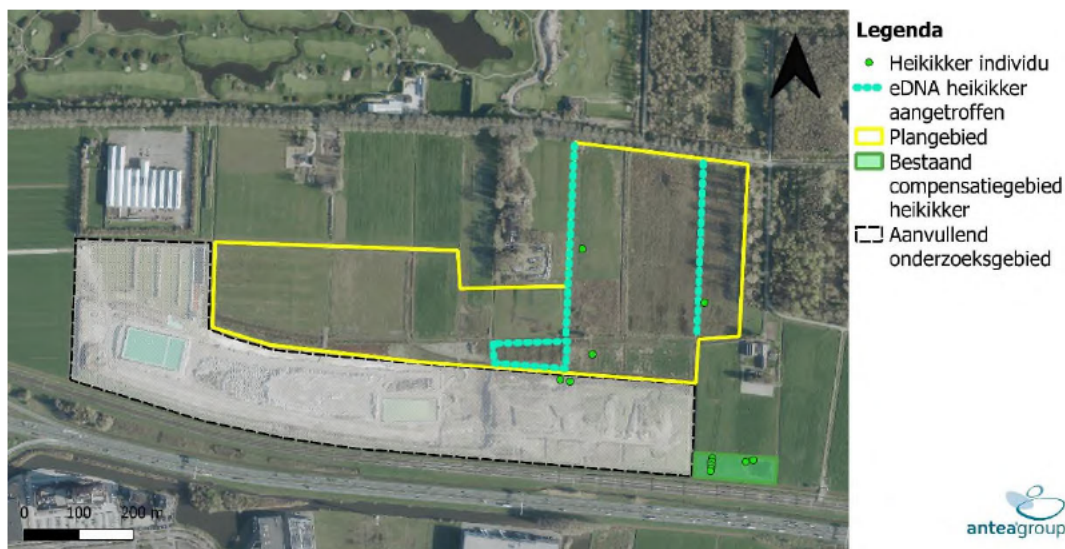
Datum	Tijdstip	Weer	Soortgroep	Activiteit
13 juni 2024	10:00 - 15:30	18 °C, helder, windkracht 2	Heikikker	eDNA monsternamen van watergangen en zoeken juvenielen op landbiotoop
7 augustus 2024	09:30-15:00	24 °C, begin dag bewolkt (net regen gehad) tot zonnig in middag, windkracht 1 tot 2	Heikikker	Zoeken juvenielen op landbiotoop
			Marterachtigen	Plaatsen cameravallen
22 augustus 2024	10:00 - 14:00	20 °C, helder, windkracht 2	Heikikker	Zoeken juvenielen op landbiotoop
			Marterachtigen	Controle cameravallen
9 september 2024	-	-	Marterachtigen	Verplaatsen cameravallen
19 september 2024	-	-	Marterachtigen	Controle cameravallen
3 oktober 2024	-	-	Marterachtigen	Ophalen cameravallen

Tabel 3.1. Overzicht uitgevoerde inventarisaties voor de heikikker en marterachtigen.

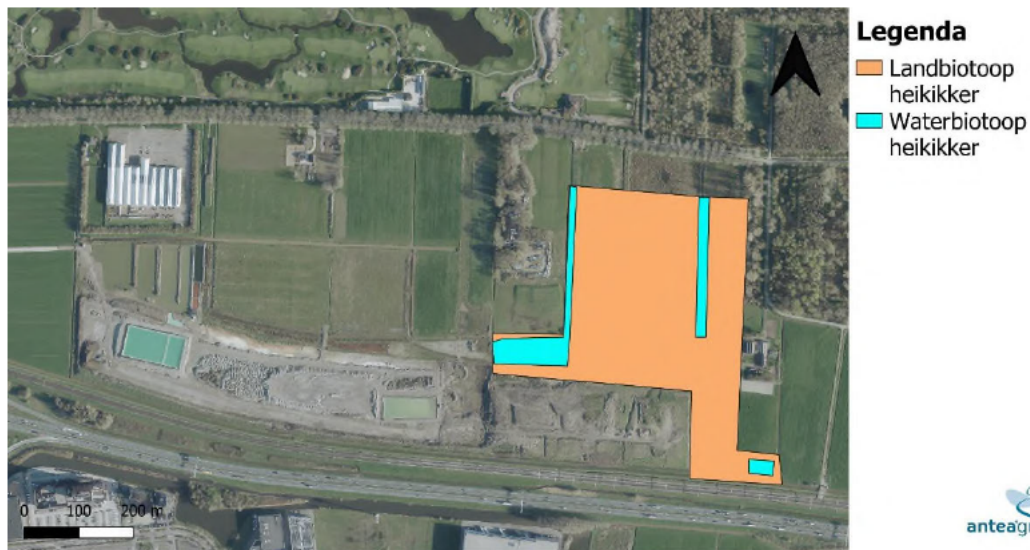
Beschrijf samengevat de resultaten van de ecologische inventarisatie:

Heikikker

Er is eDNA van de heikikker waargenomen in drie wateren in het plangebied. Dit duidt op voortplantingsbiotoop in deze wateren. Daarnaast zijn in de zomer en het najaar adulte en juveniele heikikkers waargenomen in en nabij het plangebied. Hiermee is de aanwezigheid van zomer- en winterbiotoop in het plangebied vastgesteld. In figuur 3.1 zijn de resultaten van het heikikkeronderzoek weergegeven. In figuur 3.2 is het gebruik van het plangebied en de directe omgeving door de heikikker op basis van de resultaten weergegeven.

Figuur 3.1. Waarnemingen van heikikkers in het plangebied. Bron ondergrond: QGIS-PDOK, 2024.

Figuur 3.2. Gebruik plangebied en directe omgeving door heikikkers. Bron: Antea Group, 2024b.

Bunzing

De bunzing is elf maal waargenomen in het plangebied. Negen van deze waarnemingen waren bij de bramenstruik in het midden van het plangebied en hier zijn ook jongen waargenomen. Op basis van de resultaten is minimaal 1 territorium van de bunzing vastgesteld in het plangebied, waarbij de verblijfplaats waarschijnlijk de bramenstruik betreft.

Hermelijn

De hermelijn is tweemaal waargenomen in het plangebied. Beide waarnemingen waren bij de bramenstruik in het midden van het plangebied. Op basis van de resultaten is minimaal 1 territorium van de hermelijn vastgesteld in het plangebied. De verblijfplaats is moeilijk vast te stellen maar doordat enkel waarnemingen nabij de bramenstruik zijn gedaan, wordt verwacht dat de verblijfplaats zich nabij deze locatie bevindt.

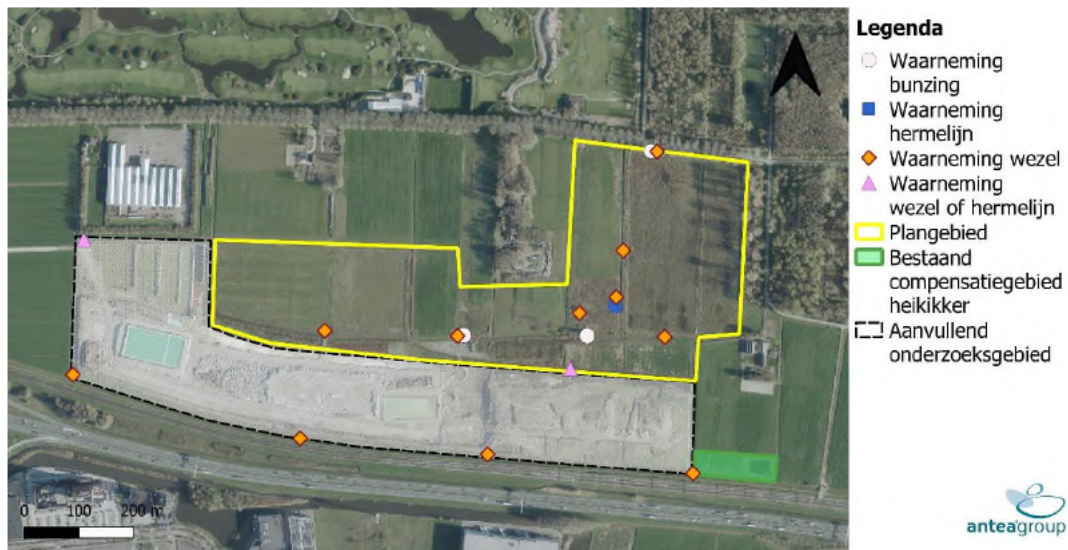
Wezel

De wezel is dertig maal waargenomen in het onderzoek, waarvan 21 maal in het plangebied. De wezel is verspreid over het plangebied waargenomen. Op basis van de waarnemingen zijn minimaal twee territoria van de wezel vastgesteld in het plangebied. De verblijfplaatsen van de wezel zijn niet exact vast te stellen. Doordat de wezel in het gehele plangebied voorkomt en holen van woelmuizen als verblijfplaats kan gebruiken, wordt aangenomen dat elk muizenhol in ruigtestructuren in potentie een verblijfplaats kan zijn.

Conclusie kleine marterachtigen

In figuur 3.3 zijn de resultaten van het marteronderzoek weergegeven. In figuur 3.4 is het gebruik van het plangebied door de marterachtigen op basis van de resultaten weergegeven.

Figuur 3.3. Locaties binnen het plangebied waar de kleine marterachtigen zijn waargenomen. Bij "waarneming wezel of hermelijn" was op basis van de foto niet tot soortniveau te determineren. Bron: QGIS-PDOK, 2024.

Figuur 3.4. Gebruik plangebied en directe omgeving door kleine marterachtigen. Bron: Antea Group, 2024b.

4. Belangen en doel

4.1 Op grond van welk wettelijk belang wordt een omgevingsvergunning aangevraagd?

De omgevingsvergunning wordt aangevraagd op grond van het wettelijk belang art. 8.74k, lid 1, onderdeel Bkl: 3. De volksgezondheid, openbare veiligheid of dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

4.2 Motivering wettelijk belang in relatie tot de activiteit

De gemeente West Betuwe heeft zich gecommitteerd aan de doelen die gesteld zijn in het landelijke Klimaat Akkoord en het Gelders Energieakkoord. Dit komt neer op 55% CO₂-reductie in 2030 (ten opzichte van 1990) en klimaatneutraal in 2050. Daarbij maakt de gemeente onderdeel uit van de RES Regio Rivierenland. De bijdrage van de gemeente aan het RES bod 2021 hierin bestaat uit: circa 90 hectare zonnevelden en 14 windturbines.

Zowel in de gemeentebrede Omgevingsvisie als in de Routekaart Energietransitie West Betuwe (hierna: de Routekaart) én het Beleidskader grondgebonden Zon West Betuwe (hierna: het Beleidskader) worden bovenstaande ambities uitgesproken. In de Routekaart is vastgesteld dat de gemeente (op basis van het gestelde scenario) de 55% CO₂-reductie in 2030 tov 1990 niet haalt en daarbij het risico loopt om de doelen van 2050 ook niet te halen. Een van de redenen die hiervoor wordt genoemd is dat de ambities rondom grootschalige opwek met windturbines en zonnevelden zijn niet voldoende waren. De aanbevelingen die worden gedaan in de Routekaart zijn onder andere dat de gemeente moet gaan inzetten op grootschalige opwek van energie en meer aandacht te geven aan de mogelijkheden van opslag, om daarmee elektriciteit beschikbaar te maken op momenten dat het nodig is en op locaties waar het nodig is. Daarbij past de voorgenomen ontwikkeling volledig binnen het beleidskader en is expliciet opgenomen op de bijbehorende kaart. Bij de ontwikkeling van het voornemen wordt voldaan aan de voorwaarden zoals gesteld in het beleid.

De voorgenomen ontwikkeling kan met de opgeleverde energie van het zonnepark 20.000 huishoudens van duurzame elektriciteit voorzien. De eventuele overschotten welke worden geproduceerd met het zonnepark The Dutch vloeien niet terug naar het overbelaste net, maar worden lokaal opgeslagen in slimme batterijsystemen met hergebruikte batterijcellen. Afgezien van het feit dat de voorgenomen ontwikkeling past binnen de gestelde beleidskaders, is de voorgenomen ontwikkeling van groot maatschappelijk belang. De grootte en omvang van het zonnepark dragen in grote mate bij aan de bovengenoemde maatschappelijke doelen en ambities en is dus essentieel om deze doelen te behalen.

De volledige toetsing van het beleidskader is in de bijlage van het activiteitenplan bijgevoegd.

5. Andere bevredigende oplossingen (alternatieven)

Welke alternatieve locaties heeft u voor uw project overwogen waardoor uw werkzaamheden geen of minder schadelijke effecten hebben voor de soort? Onderbouw waarom deze alternatieve locaties niet mogelijk zijn:

De werkzaamheden zijn locatie specifiek. Een alternatieve locatie is daarom niet mogelijk / aan de orde.

Welke alternatieve inrichtingsplannen heeft u voor uw project overwogen waardoor uw werkzaamheden geen of minder schadelijke effecten hebben voor de soort? Onderbouw waarom deze alternatieve inrichtingsplannen niet mogelijk zijn:

Mogelijke inrichtingsplannen om effecten te voorkomen betreffen het niet verplaatsen van watergangen en het behoud van het leefgebied heikikker. Deze inrichtingsplannen zijn niet mogelijk omdat er dan onvoldoende zonnepanelen geplaatst kunnen worden en hierom onvoldoende energie opgewekt kan worden. Om deze reden is er geen alternatief inrichtingsplan mogelijk.

Welke alternatieve werkwijze heeft u voor uw project overwogen waardoor uw werkzaamheden geen of minder schadelijke effecten hebben voor de soort? Onderbouw waarom deze alternatieve werkwijzen niet mogelijk zijn:

Door het opstellen van een ecologisch werkprotocol wordt geborgd dat de maatregelen worden uitgevoerd op de meest gunstige manier. Het werkprotocol is opgesteld door een ter zake kundig ecooloog en beschrijft onder andere de werkwijze en werkperiode. Daarnaast wordt er ook beschreven wat er gedaan moet worden bij het aantreffen van ecologische ongeregelheden of nieuwe beschermde soorten. Een ecologische deskundigheid zal zolang bij het project betrokken blijven.

Als laatst is er het voorkomen van slachtoffers door het ongeschikt maken van verblijfplaatsen. Het ongeschikt maken van verblijfplaatsen wordt gedaan in de minst kwetsbare periode van de soorten. De aanpak is zo vormgegeven dat een kans op slachtoffers tot een minimum wordt beperkt. Een beschrijving van de aanpak is beschreven in Hoofdstuk 6.

Welke alternatieve planning heeft u voor uw project overwogen waardoor uw werkzaamheden geen of minder schadelijke effecten hebben voor de soort? Wilt u uw werkzaamheden uitvoeren tijdens de kwetsbare periode van de soort? Onderbouw waarom een andere periode niet mogelijk is.

Op de volgende pagina wordt uiteengezet wanneer werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd en hoe (BIJ12, 2017; BIJ12, 2024, RAVON, Zoogdierverseniging). Veel soorten kennen kwetsbare periodes waarin activiteiten niet mogen worden uitgevoerd. Tabel 5.1 toont een overzicht van de kwetsbare periodes van alle aanwezige beschermde soorten in het plangebied.

Tabel 5.1. Op hoofdlijnen weergegeven de perioden waarin activiteiten al dan niet uitgevoerd kunnen worden.

Soort	Activiteit	jan	feb	mrt	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Heikikker	Activiteiten die voortplantingswater beïnvloeden												
	Activiteiten die de oever beïnvloeden												
	Werkzaamheden die landbiotoop beïnvloeden												
Bunzing	Activiteiten die verblijfplaats beïnvloeden												
Hermelijn	Activiteiten die verblijfplaats beïnvloeden												
Wezel	Activiteiten die verblijfplaats beïnvloeden												

	Meest kwetsbare periode; activiteiten kunnen in principe niet uitgevoerd worden
	Minst kwetsbare periode binnen kwetsbare periode: Werkzaamheden mogelijk onder ecologische begeleiding
	Aanvullende kwetsbare periode indien sprake van tweede nest (wezel). Ecologische toetsing of werkzaamheden kunnen plaatsvinden
	Activiteiten kunnen worden uitgevoerd

Doordat alle soorten jaarrond aanwezig zijn, zijn effecten nooit volledig uit te sluiten. De heikikker kan jaarrond op het landbiotoop voorkomen om te foerageren of overwinteren. Voor deze soort worden hierom met name mitigerende maatregelen getroffen om slachtoffers te voorkomen en voldoende essentieel leefgebied beschikbaar te houden. Het wegvangen van de heikikker kan in de periode 1 juli tot 31 september. Door de aanwezigheid van de bunzing, hermelijn en wezel kunnen de maaierwerkzaamheden ten behoeve van het vangen van de heikikkers echter enkel plaatsvinden in de periode 1 september tot 31 september.

Indien er een hoge kans is op een tweede nest van de wezel, worden de werkzaamheden gefaseerd uitgevoerd waarbij de maaierwerkzaamheden ten behoeve van het ongeschikt maken van verblijfplaatsen in de rest van het biotoop na 1 november plaatsvinden. Zie figuur 5.1 voor de fasering van de werkzaamheden in dit geval.

Figuur 5.1. Fasering van werkzaamheden in geval van 2^e nest wezel.

6. Mitigatie

6.1 Worden er maatregelen getroffen die het effect van uw initiatief op een of meerdere soorten verzachten?

Ja, er worden voorafgaand aan de werkzaamheden, gedurende de werkzaamheden en na afloop van de werkzaamheden mitigerende maatregelen getroffen voor de heikikker, bunzing, hermelijn en wezel. De maatregelen zijn in het vervolg van dit hoofdstuk nader uitgewerkt. Ook worden de maatregelen verwerkt in een ecologisch werkprotocol en vind ecologische begeleiding van de werkzaamheden plaats.

Voor de heikikker worden de richtlijnen uit het kennisdocument Heikikker gevolgd (BIJ12, 2017). Voor de bunzing, hermelijn en wezel worden de richtlijnen uit het kennisdocument Kleine Marterachtigen gevolgd (BIJ12, 2024).

6.2 Mitigerende maatregelen heikikker

6.2.1 Werken buiten kwetsbare perioden

De werkzaamheden duren meerdere maanden en de heikikker komt jaarrond in delen van het plangebied voor. Hierom is het onmogelijk om volledig buiten de kwetsbare periode van de heikikker te werken. Hierom is gekozen om het ongeschikt maken van het leefgebied van de heikikker binnen het plangebied buiten de meest kwetsbare periode van de heikikker uit te voeren. Wanneer het plangebied buiten de meest kwetsbare periode ongeschikt is gemaakt, ongeschikt is gehouden en tijdig mitigerende/compenserende maatregelen zijn getroffen, is vervolgens jaarrond doorwerken mogelijk.

De werkzaamheden ter ongeschikt maken van het plangebied (maaien van lage vegetatie) kunnen plaatsvinden in de periode 1 september tot 31 september. Het wegvangen van heikikkers kan beginnen vanaf 15 juli, de gevangen individuen worden verplaatst naar het reeds bestaande en functionele compensatiegebied ten oosten van het plangebied.

6.2.2 Faseren activiteiten in ruimte en tijd

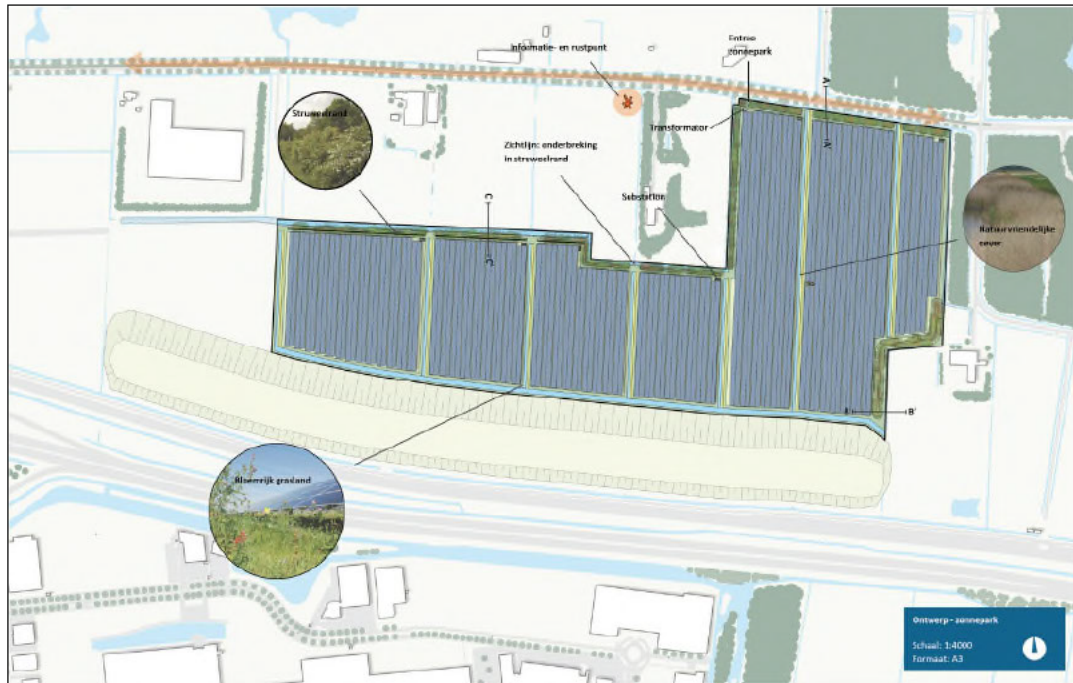
Het ongeschikt maken van het leefgebied en wegvangen van individuen vindt buiten de kwetsbare periode van de soort plaats.

6.2.3 Verbeteren habitat in bestaand leefgebied

Zonneparken kunnen leiden tot beter habitat voor amfibieën waaronder de heikikker. Als landhabitat kunnen zonneparken zowel koeler als vochtiger microklimaat bieden (Wageningen Universiteit, 2019). De differentiatie in lichtinval kan leiden tot meer variatie in flora en fauna, zo zijn amfibieën gebaat bij extra schaduwplaatsen (NMF's en N&M, 2019).

In het ontwerp van het zonnepark hebben de watergangen natuurvriendelijke oevers, waardoor deze een functie kunnen vervullen als voortplantingsbiotoop voor de heikikker. Daarnaast wordt kruidenrijke vegetatie ingezaaid onder de zonnepanelen, wat geschikt foerageergebied (landbiotoop in de zomer) biedt. Als laatste wordt rondom het zonnepark een bosschage aangelegd. De struweelranden zullen op termijn natuurlijke overwinteringslocaties voor heikikkers bieden (zoals muizenholletjes). De eerste jaren zullen echter ook takkenhopen aanwezig zijn welke als overwinteringsbiotoop kunnen dienen (zie paragraaf 6.3.6). Bovengenoemde maatregelen komen overeen met maatregelen getroffen bij de bouw van een zonnepark in Eberswalde (Duitsland) in 2016. Hierbij werden geschikte wateren, landbiotoop en winterbiotoop aangeboden op het zonnepark. Monitoring van dit zonnepark laat zien dat dit type maatregelen effectief is voor de heikikker (Peschel et al. 2019).

Het zonnepark kan hierom na oplevering een functie als leefgebied voor de heikikker vervullen. De beplanting en het beheer van het zonnepark is terug te vinden in de landschappelijke inpassing in de bijlage. Een globale inrichting van het zonnepark is weergegeven in figuur 6.1.

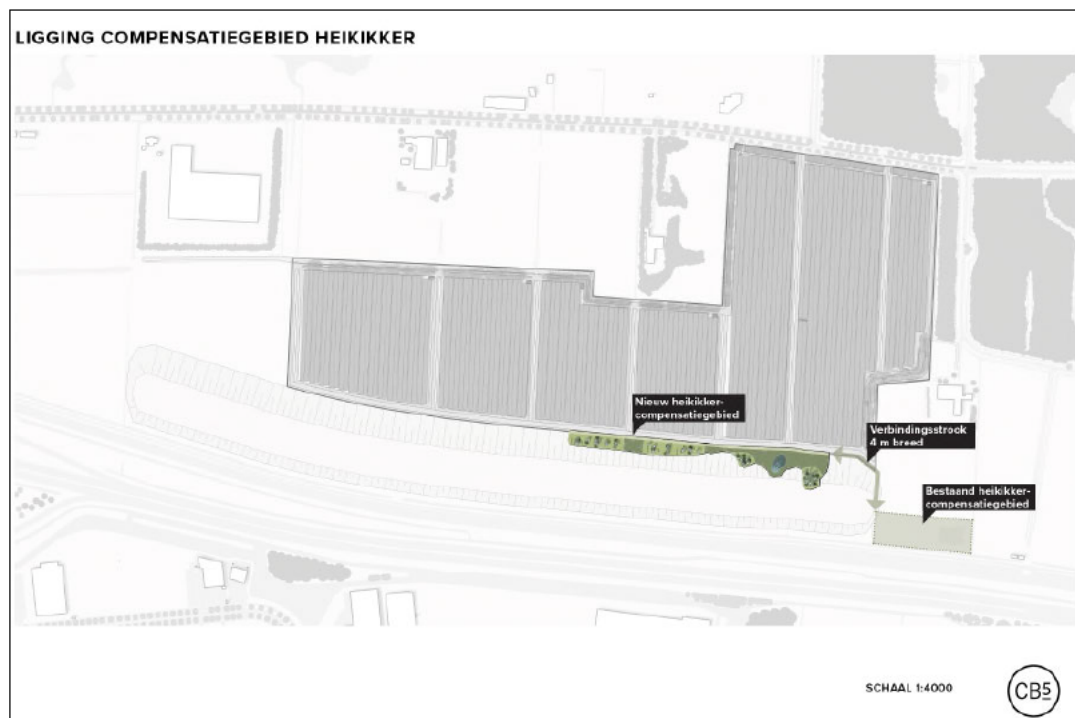
Figuur 6.1. Globale inrichting van het zonnepark. Bron: CB5, 2023.

6.2.4 Realiseren van nieuw leefgebied

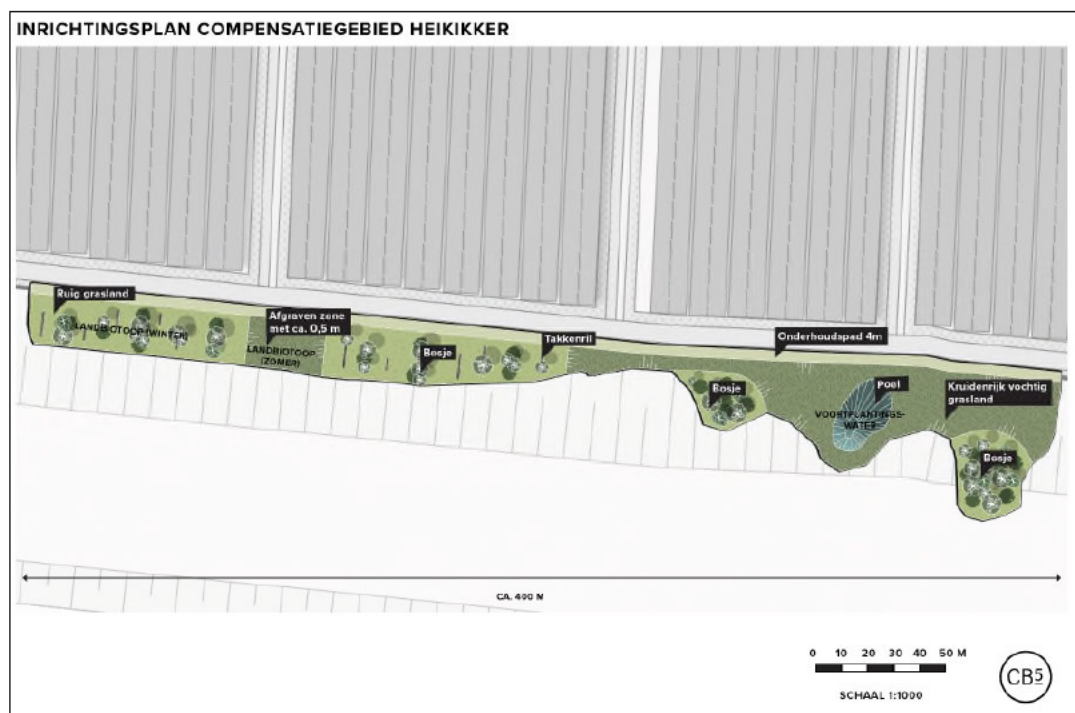
Compensatiegebied

Voorafgaand aan de werkzaamheden ten behoeve van het zonnepark, wordt een compensatiegebied aangelegd ten zuiden van het zonnepark. Dit compensatiegebied wordt ingericht met een poel als voortplantingsbiotoop, kruidenrijke vegetatie als zomerbiotoop en bosschages en takkenrillen als winterbiotoop (zie figuur 6.2 en 6.3). Door deze elementen kan het compensatiegebied alle functies (te weten: voortplantingswater, landbiotoop zomer en landbiotoop winter) vervullen. Het compensatiegebied wordt via een verbindingzone verbonden aan het bestaande leefgebied van de heikikker aan de oostzijde van de grondwal.

De te realiseren poel zal een betere waterkwaliteit hebben dan de bestaande watergangen, aangezien de huidige watergangen instroom van nutriëntrijk water van de omliggende agrarische percelen hadden en hiernaast vervuild zijn geweest door de staalslakken. De effectiviteit van poelen op zonneparken zijn onderzocht in Groot-Brittannië, en hier zijn algemene kikkers en padden maar ook de kritische kamsalamander aangetoond in poelen van zonneparken (Wageningen Universiteit, 2019).

Figuur 6.2. Globale ligging van het nieuw aan te leggen compensatiegebied voor de heikikker. Bron: CB5, 2025.

Figuur 6.3. Gedetailleerde ligging en globale inrichting nieuw compensatiegebied voor de heikikker. Bron: CB5, 2025.

6.2.5 Wegvangen en verplaatsen exemplaren van heikikkers

Uiterlijk een dag voor de start van de afvangwerkzaamheden wordt het bestaand compensatiegebied afgerasterd onder ecologische begeleiding. Na het plaatsen van het raster, worden de heikikkers in het plangebied weggevangen en in het bestaand compensatiegebied geplaatst door een deskundig ecooloog. Dit om te voorkomen dat dieren gewond raken of gedood worden tijdens de werkzaamheden ten behoeve van het zonnepark. Na het afrasteren en afvangen van dieren, wordt het werkgebied vrijgegeven door een deskundig ecooloog. Hierna kunnen de werkzaamheden ten behoeve van het realiseren van het zonnepark starten.

Plaatsen van amfibieënschermen

Het oostelijke compensatiegebied wordt voorzien van een amfibieënscherm. Het amfibieënscherm dient minimaal de dag voor het wegvangen van de heikikkers geplaatst te worden. De amfibieënschermen blijven staan tot alle werkzaamheden ten behoeven van het zonnepark afgerond zijn. Dit om te voorkomen dat de dieren zich gedurende de werkzaamheden terugverplaatsen naar het werkgebied.

De eisen aan het amfibieënscherm zijn als volgt:

- Dit is een stevig glad plastic scherm of stevig worteldoek van minimaal 60 centimeter hoog. Hiervan is 50 centimeter aanwezig boven het maaiveld en minimaal 10 centimeter ingegraven;
- Door palen met vijf meter tussenruimte langs de buitenzijde van het scherm in de grond te slaan en het scherm hieraan te verbinden, blijft het scherm rechtop staan;
- Het scherm sluit het compensatiegebied hermetisch af, hier mogen geen openingen, scheuren of omgevouwen delen in voorkomen en/of ontstaan.

Controle amfibieënscherm

- Voor de start van de werkzaamheden vindt een 'toolbox'-meeting plaats met de werknemer van de aannemer die de controlerondes gaat uitvoeren. Daarbij licht de ter zake kundige ecooloog de persoon die de controlerondes uitvoert in over de aandachtspunten;
- De aannemer controleert de schermen dagelijks op openingen, kieren (die als gevolg van beschadigingen kunnen ontstaan) en overhangende vegetatie;
- Reparaties worden op de dag van constatering ter plekke uitgevoerd door de aannemer;
- Eenmaal per week zal een ter zake kundige ecooloog ook de schermen controleren en eventuele aanpassingen en/of reparaties beknopt in een email naar de contactpersoon van de aannemer sturen.

Vangen amfibieën

Het wegvangen van individuen kan plaatsvinden in de periode 15 juli tot 31 september. Aanwezige individuen van de heikikker op landbiotoop en in waterbiotoop worden middels schepnetten afgevangen door deskundige ecologen. Dieren worden in emmers verplaatst naar het oostelijke compensatiegebied. De overgezette individuen worden geteld en de resultaten opgeschreven in het ecologisch logboek.

In de periode 15 juli – 31 september worden minimaal drie aaneengesloten vangdagen uitgevoerd. Wanneer twee vangdagen op rij geen exemplaar van de heikikker wordt aangetroffen kunnen de werkzaamheden worden gestart. Het moment dat op één vangdag meerdere individuen gevangen worden, zijn aanvullende vangdagen benodigd. De ecooloog bepaalt wanneer het plangebied vrijgegeven kan worden voor de werkzaamheden.

6.2.6 Aanpassen werkapparatuur of werkwijze

De maaiwerkzaamheden ter ongeschikt maken, worden in één richting, in de richting van een vluchtmogelijkheid, uitgevoerd. Dit houdt in dat van west naar oost gewerkt wordt. Bij de maaiwerkzaamheden wordt gewerkt met een maaibalk van 8 centimeter boven maaiveld om te voorkomen dat heikikkers slachtoffer worden. Ook is een ecologisch deskundige bij de maaiwerkzaamheden aanwezig om eventueel aanwezige dieren over te plaatsen.

6.2.7 Inschakelen heikikkerdeskundige en opstellen ecologisch werkprotocol

Voor de uitvoer van de werkzaamheden wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld. Ook worden de werkzaamheden begeleid door een deskundige ecooloog die een logboek bijhoudt.

6.3 Mitigerende maatregelen bunzing en hermelijn

6.3.1 Werken buiten kwetsbare periode

De bunzing en hermelijn zijn het meest kwetsbaar in de voortplantingsperiode, te weten 1 maart tot 31 augustus. Daarnaast is er een kwetsbare periode in de winter, te weten van 1 november tot 28 februari. Ook is er sprake van kwetsbare periode van winterrust voor de heikikker vanaf 1 oktober tot 28 februari.

Werkzaamheden aan de vermoedelijke verblijfplaats (bramenstruik en omgeving) vinden hierom plaats in de periode 1 september tot 31 september.

6.3.2 Aanpassen werkwijze of werkvolgorde

De maaiwerkzaamheden ter ongeschikt maken, worden in één richting, in de richting van een vluchtmogelijkheid, uitgevoerd. Dit houdt in dat van west naar oost gewerkt wordt. Ook is een ecologisch deskundige bij de maaiwerkzaamheden aanwezig om de werkzaamheden bij aantreffen van een dier tijdelijk stil te leggen om het dier de mogelijkheid te geven te vluchten.

Na het ongeschikt maken, dient het plangebied ongeschikt te blijven. Dit kan door het tijdig maaien van vegetatie en/of het afgraven van de bovenste grondlaag om plantengroei te remmen. Dit wordt nader uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol.

6.3.3 Faseren activiteiten in ruimte en tijd

Het ongeschikt maken van het plangebied wordt uitgevoerd buiten de kwetsbare periodes van de soort om de effecten te minimaliseren.

6.3.4 Verbeteren habitat in bestaand leefgebied

In het ontwerp van het zonnepark hebben de watergangen natuurvriendelijke oevers en wordt kruidenrijke vegetatie ingezaaid onder de zonnepanelen, waardoor deze een geschikt foerageergebied bieden voor de bunzing en hermelijn. Daarnaast wordt rondom het zonnepark een bosschage aangelegd. Zie ook figuur 6.1. Deze bosschage zal structuren bevatten welke als verblijfplaatsen voor de bunzing en hermelijn kunnen dienen, zoals takkenhopen (zie paragraaf 6.3.6). Het zonnepark kan hierom na oplevering een functie als leefgebied voor de bunzing en hermelijn vervullen. De beplanting en het beheer van het zonnepark is terug te vinden in de landschappelijke inpassing in de bijlage.

6.3.5 Realiseren van nieuw leefgebied

Er is gekozen voor het verbeteren van bestaand leefgebied. Gedurende de werkzaamheden zal het plangebied ongeschikt zijn voor de bunzing en hermelijn, maar door verbindingen met populaties in de omgeving is de verwachting dat het plangebied binnen een jaar na afronding weer gekoloniseerd wordt. Zie ook 6.3.7.

6.3.6 Realiseren van nieuwe verblijfplaatsen

In de bosschages rondom het zonnepark worden in totaal 16 alternatieve verblijfplaatsen geplaatst. Deze verblijfplaatsen dienen als tijdelijke verblijfplaats tot het plangebied gekoloniseerd is door prooidieren en natuurlijke verblijfplaatsen ontstaan. De 16 alternatieve verblijfplaatsen bestaan uit een combinatie van takkenhopen en takkenrillen.

Takkenhopen (zie figuur 6.5 voor een voorbeeld)

- De takkenhoop is minimaal drie meter lang, twee meter breed en één meter hoog;
- Grond voor een takkenhoop wordt losgemaakt. Hierop volgt een fundering van zand, grind of zeer fijn vertakkingsmateriaal, bij voorkeur gebouwd met lokaal materiaal.
- Met minimaal zes boomstammen van één meter lang en een diameter van 15-20 cm wordt een nestkamer gebouwd. Dit gebeurt door twee stammen tegenover elkaar op de grond te leggen en daar de andere twee stammen overeen te leggen als een dak. De ruimte die daartussen ontstaat wordt opgevuld met droog hooi of vergelijkbaar materiaal;
- De nestkamer moet minimaal twee ingangen hebben. De nestkamer moet droog blijven en beschermd zijn tegen weersinvloeden. Na het bouwen van deze nestkamer wordt er grof en fijn snoeimateriaal overheen gelegd. Openingen in de takkenhoop mogen maximaal acht cm groot zijn.

Figuur 6.5. Voorbeeld van een takkenhoop. Bron: Westra & Kuiters, 2018.

Takkenrillen (zie figuur 6.6 voor een voorbeeld)

- De takkenril is minimaal vijf meter lang, een meter breed en één meter hoog;
- Snoeihout wordt in de lengterichting van groot naar klein opgestapeld. Stammen en dikke takken (bij voorkeur een diameter van minimaal 10-15 cm) onderin, dunnere takken bovenop;
- Takken worden zo veel mogelijk in elkaar gevlochten.
- Optioneel worden paaltjes aan de zijkant geplaatst, waar het snoeihout tussen wordt geklemd.

Figuur 6.6. Voorbeeld van een takkenril. Bron: Westra & Kuiters, 2018.

6.3.7 Herstellen of behouden van de onderlinge verbondenheid van leefgebieden

Er worden geen barrières gecreëerd door het planvoornemen. Door het aanplanten van bosschages wordt beschutting gecreëerd. Deze beschutting verbetert de verbindingen van het gebied met de omgeving omdat de soorten zich gemakkelijker van west naar oost en andersom kunnen verplaatsen.

6.3.8 Inschakelen marterdeskundige en opstellen ecologisch werkprotocol

Voor de uitvoer van de werkzaamheden wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld. Ook worden de werkzaamheden begeleid door een deskundig ecooloog die een logboek bijhoudt.

6.4 Mitigerende maatregelen wezel

6.4.1 Werken buiten kwetsbare periode

De wezel is het meest kwetsbaar in de voortplantingsperiode, te weten 1 maart tot 30 juni. Daarnaast is er een kwetsbare periode in de winter, te weten van 1 november tot 28 februari. Ook is er sprake van een aanvullende kwetsbare periode in goede muizenjaren waarbij wezels een tweede nest kunnen hebben. Deze periode loopt van 1 juli tot 31 oktober.

De wezel komt in het gehele plangebied voor. Op de locaties waar ook de heikikker voorkomt is de kwetsbare periode van de heikikker leidend voor de werkzaamheden. Omdat de heikikker kwetsbaar is met winterrust vanaf 1 november, dienen werkzaamheden ter ongeschikt maken in dit gebied plaats te vinden in de periode 1 september tot 31 september.

Wanneer een tweede wezelnest verwacht wordt, vinden maaiwerkzaamheden aan locaties met mogelijke verblijfplaatsen in de overige gebieden plaats in de periode 1 november 2025 tot 28 februari 2026, zie ook figuur 5.1. Wanneer geen tweede wezelnest verwacht wordt, vinden alle maaiwerkzaamheden plaats in de periode 1 september tot 31 september. Dit is ter beoordeling aan de ecologische deskundige.

6.4.2 Aanpassen werkwijze of werkvolgorde

De maaiwerkzaamheden ter ongeschikt maken, worden in één richting, in de richting van een vluchtmogelijkheid, uitgevoerd. Dit houdt in dat van west naar oost gewerkt wordt. Ook is een

ecologisch deskundige bij de maaiwerkzaamheden aanwezig om de werkzaamheden bij aantreffen van een dier tijdelijk stil te leggen om het dier de mogelijkheid te geven te vluchten.

Graafwerkzaamheden bij muizenholen welke een verblijfplaats kunnen zijn, worden onder ecologische begeleiding en met klein materieel uitgevoerd om eventuele wezels de kans te geven te vluchten.

Na het ongeschikt maken, dient het plangebied ongeschikt te blijven. Dit kan door het tijdig maaien van vegetatie en/of het afgraven van de bovenste grondlaag om plantengroei te remmen. Dit wordt nader uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol.

6.4.3 Faseren activiteiten in ruimte en tijd

Het ongeschikt maken van het plangebied wordt uitgevoerd buiten de kwetsbare periodes van de soort om de effecten te minimaliseren.

6.4.4 Verbeteren habitat in bestaand leefgebied

In het ontwerp van het zonnepark hebben de watergangen natuurvriendelijke oevers en wordt kruidenrijke vegetatie ingezaaid onder de zonnepanelen, waardoor deze een geschikt foerageergebied bieden voor de wezel. Daarnaast wordt rondom het zonnepark een bosschage aangelegd. Deze bosschage zal structuren bevatten welke prooidieren van de wezel aantrekt (woelmuizen). Door de aanwezigheid van woelmuizen zullen ook natuurlijke verblijfplaatsen voor de wezel ontstaan in de vorm van woelmuisholen. Ook kunnen de wezels de takkenhopen en takkenrillen (zie paragraaf 6.3.6) gebruiken als verblijfplaats. Het zonnepark kan hierom na oplevering een functie als leefgebied voor de wezel vervullen.

6.4.5 Realiseren van nieuw leefgebied

Er is gekozen voor het verbeteren van bestaand leefgebied. Gedurende de werkzaamheden zal het plangebied ongeschikt zijn voor de wezel maar door verbindingen met populaties in de omgeving is de verwachting dat het plangebied binnen een jaar na afronding weer gekoloniseerd wordt. Zie ook 6.4.7.

6.4.6 Realiseren van nieuwe verblijfplaatsen

In de bosschages rondom het zonnepark worden takkenrillen en boomstronken geplaatst. Deze zullen een functie verrichten als verblijfplaatsen. Zie ook paragraaf 6.3.6.

6.4.7 Herstellen of behouden van de onderlinge verbondenheid van leefgebieden

Er worden geen barrières gecreëerd door het planvoornemen. Door het aanplanten van bosschages wordt beschutting gecreëerd. Deze beschutting verbetert de verbindingen van het gebied met de omgeving omdat de soorten zich gemakkelijker van west naar oost en andersom kunnen verplaatsen.

6.4.8 Inschakelen marterdeskundige en opstellen ecologisch werkprotocol

Voor de uitvoer van de werkzaamheden wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld. Ook worden de werkzaamheden begeleid door een deskundig ecooloog die een logboek bijhoudt.

7. Staat van instandhouding van betreffende soorten

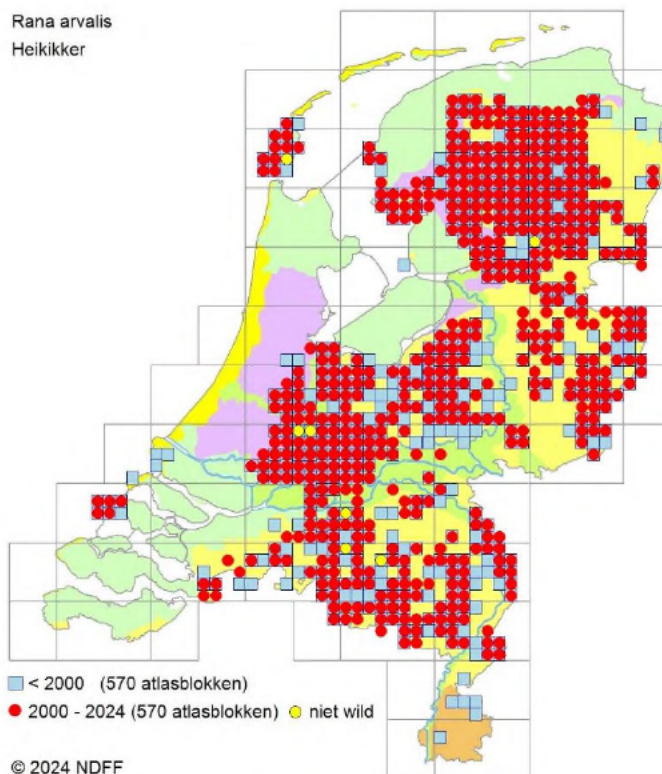
7.1 Heikikker

Huidige staat van instandhouding

De heikikker komt voor in hoog- en laagvenen, op de heide, in beekdalen, in klei-op-veen- en komkleigebieden en ook in de uiterwaarden van de Nederrijn/Lek. De zwaartepunten liggen in Drenthe, Friesland en in veenweidegebieden (laagveen en klei-op-veen). Ook daarbuiten komen duidelijke concentraties voor, met name in voedselarme, schrale milieus in Limburg, Noord-Brabant, Gelderland en Overijssel en in laagveengordels in Noord-Nederland.

De heikikker is een regionaal veel voorkomende soort (zie figuur 7.1). De heikikker heeft op de Rode Lijst de status Thans niet bedreigd. De populatie werd in 2023 geschat op meer dan 25.000 voortplantende individuen. De zeldzaamheidsklasse is algemeen en de trend in verspreiding is matig afgenomen. De afname in verspreiding heeft met name plaatsgevonden in de periode 1950-1997, de verspreidingstrend vanaf 1997 is stabiel (Creemers et al., 2023).

Het CLO omschrijft de staat van instandhouding van de heikikker als matig ongunstig (CLO, 2022). De provinciale staat van instandhouding is ongunstig (Norren, 2019).

Figuur 7.1. Verspreiding van de heikikker in Nederland. Bron: NDFF verspreidingsatlas.

Effecten op de staat van instandhouding

De werkzaamheden zullen geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de heikikker. Er wordt voorkomen dat dieren met de werkzaamheden worden gedood door te werken buiten kwetsbare periodes en de dieren over te zetten naar een compensatiegebied. Na afronding van de werkzaamheden is het plangebied kwalitatief beter voor de heikikker. Het voortplantingsbiotoop wordt verbeterd door het aanbrengen van natuurvriendelijke oevers. Het landbiotoop wordt verbeterd middels bosschages en kruidenrijke vegetatie. Door het treffen van de maatregelen zoals beschreven in Hoofdstuk 6 wordt verzekerd dat de lokale staat van instandhouding geborgd is.

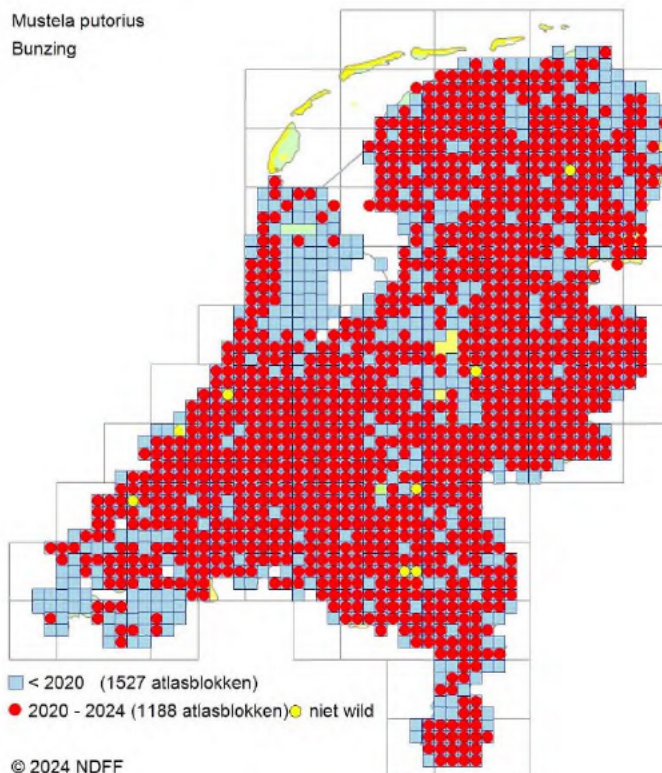
7.2 Bunzing

Huidige staat van instandhouding

In Nederland komt de bunzing in alle soorten landbiotopen voor, ook in dorpen en buitenwijken van steden, als er voldoende voedsel (konijnen, muizen en amfibieën), dekking en verblijfplaatsen aanwezig zijn. De bunzing heeft een voorkeur voor houtwallen, greppels en sloten met overhangende vegetatie.

De bunzing is een regionaal voorkomende soort (zie figuur 7.2). De bunzing heeft op de Rode Lijst de status Kwetsbaar. De populatie werd in 2023 geschat op 10.000 voortplantende individuen. De zeldzaamheidsklasse is vrij zeldzaam en de trendklasse is matig afgenomen. De verspreiding is met 30% afgenomen. De aantallenontwikkeling van de soort zijn onbekend maar aangenomen wordt dat dit in de trendklasse matig afgenomen valt. (Norren et al., 2020).

Het CLO omschrijft de staat van instandhouding van de bunzing als matig ongunstig (CLO, 2024).

Figuur 7.2. Verspreiding van de bunzing in Nederland. Bron: NDFF verspreidingsatlas.

Effecten op de staat van instandhouding

De werkzaamheden zullen geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de bunzing. De voorgenomen ontwikkeling leidt tot tijdelijke aantasting van verblijfplaatsen in het plangebied. Er worden nieuwe biotopen gerealiseerd waardoor de bunzing in de toekomst gebruik kan blijven maken van het plangebied. Ook worden huidige verblijfplaatsen buiten de kwetsbare periode (voortplanting) van de soort ongeschikt gemaakt. Door het treffen van de maatregelen zoals beschreven in Hoofdstuk 6 wordt verzekerd dat de lokale staat van instandhouding geborgd is.

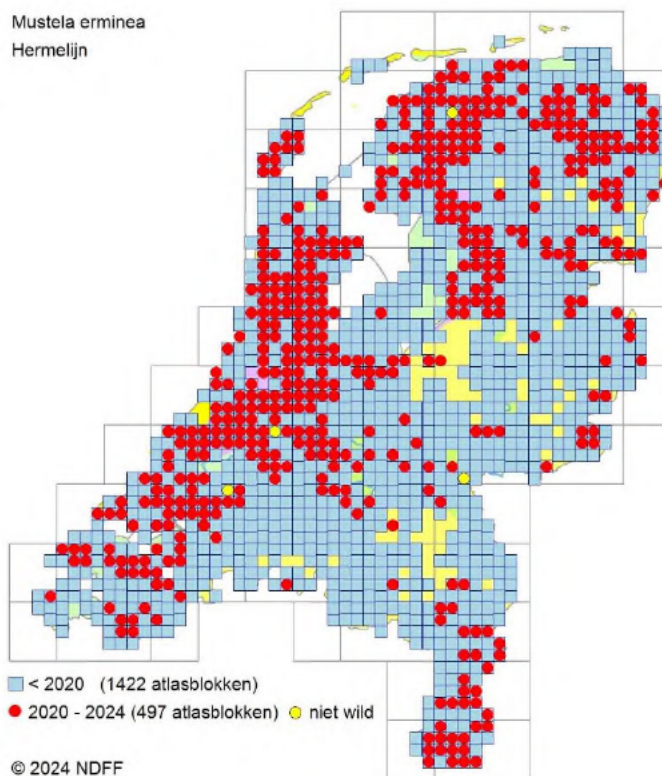
7.3 Hermelijn

Huidige staat van instandhouding

De hermelijn heeft tegenwoordig een duidelijke binding met open natte veenweidegebieden, rivieren beekdalen en het kleinschalige en structuurrijke landschap van Midden- en Zuid-Limburg. De hermelijn komt rond 1950 vrijwel overal in Nederland voor, behalve op een aantal Waddeneilanden (1555 atlasblokken). In de periode daarna verdwijnt de hermelijn o.a. uit de duinen als gevolg van myxomatose bij konijnen en door de opkomst van de vos. In de overige gebieden neemt de verspreiding af, en nemen aantallen af.

De hermelijn is een regionaal voorkomende soort (zie figuur 7.3). De hermelijn heeft op de Rode Lijst de status Kwetsbaar. De populatie werd in 2023 geschat op 20.640 voortplantende individuen. De zeldzaamheidsklasse is vrij zeldzaam en de trendklasse is sterk afgenomen. De verspreiding is met 66% afgenomen. De trend van het aantal individuen is onbekend, aangenomen wordt dat dit ook in trendklasse sterk afgenomen valt. (Norren et al., 2020)

De staat van instandhouding van de hermelijn is niet bekend, maar op basis van de informatie op de rode lijst wordt uitgegaan dat deze “ongunstig” betreft.

Figuur 7.3. Verspreiding van de hermelijn in Nederland. Bron: NDFF verspreidingsatlas.

Effecten op de staat van instandhouding

De werkzaamheden zullen geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de hermelijn. De voorgenomen ontwikkeling leidt tot tijdelijke aantasting van verblijfplaatsen in het plangebied. Er worden nieuwe biotopen gerealiseerd waardoor de hermelijn in de toekomst gebruik kan blijven maken van het plangebied. Ook worden huidige verblijfplaatsen buiten de kwetsbare periode (voortplanting) van de soort ongeschikt gemaakt. Door het treffen van de maatregelen zoals beschreven in Hoofdstuk 6 wordt verzekerd dat de lokale staat van instandhouding geborgd is.

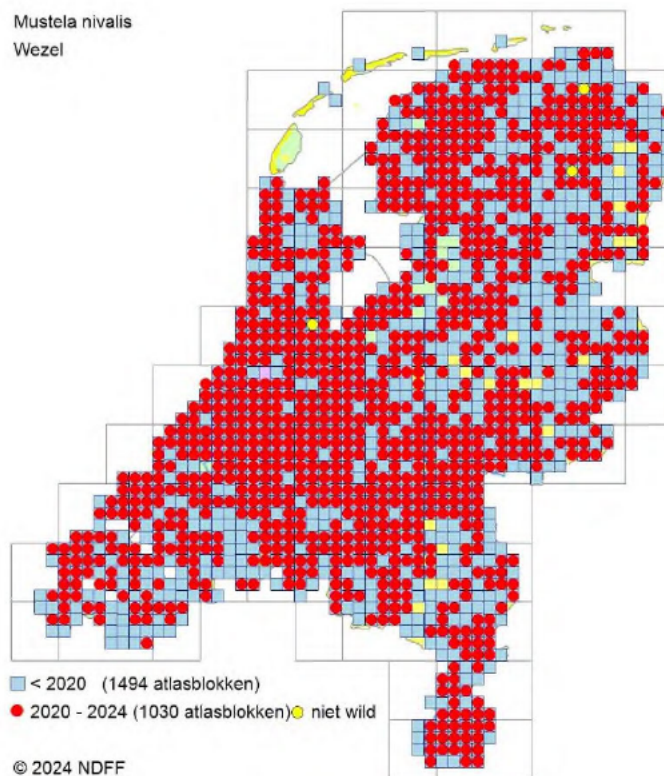
7.4 Wezel

Huidige staat van instandhouding

Wezels leven in open tot halfopen terreinen, maar soms ook wel in bosgebieden. Ook traditionele boerenerven, groene stadsranden, braakliggende bedrijventerreinen en oude stadstuinen en parken zijn geschikt leefgebied. Het voorkomen van wezels is sterk afhankelijk van een hoog aanbod van kleine prooidieren, vooral veldmuizen en rosse woelmuizen.

De wezel is een regionaal veel voorkomende soort (figuur 7.4). De wezel heeft op de Rode Lijst de status Gevoelig. De populatie werd in 2023 geschat op tussen de 25.000 en 40.000 voortplantende individuen. De soort komt algemeen voor maar de trendklasse is sterk afgenomen. Deze afname is een combinatie tussen afname in verspreidingsgebied (49% afgenomen) en afname in aantal voortplantende individuen (tussen 50% en 75% afgenomen). (Norren et al., 2020)

De staat van instandhouding van de wezel is niet bekend, maar op basis van de informatie op de rode lijst wordt uitgegaan dat deze “matig ongunstig” betreft.

Figuur 7.3. Verspreiding van de wezel in Nederland. Bron: NDFF verspreidingsatlas.

Effecten op de staat van instandhouding

De werkzaamheden zullen geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de wezel. De voorgenomen ontwikkeling leidt tot tijdelijke aantasting van verblijfplaatsen in het plangebied. Er worden nieuwe biotopen gerealiseerd waardoor de wezel in de toekomst gebruik kan blijven maken van het plangebied. Ook worden huidige verblijfplaatsen buiten de kwetsbare periode (voortplanting) van de soort ongeschikt gemaakt. Door het treffen van de maatregelen zoals beschreven in Hoofdstuk 6 wordt verzekerd dat de lokale staat van instandhouding geborgd is.

7.5 Conclusie staat van instandhouding

Er wordt voldaan aan de criteria uit artikel 1 sub i van de Europese Richtlijn van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (92/43/EEG; hierna: de Habitatrichtlijn), voor zover thans van belang, waarin is bepaald dat de staat van instandhouding van een soort als gunstig wordt beschouwd wanneer:

- de betrokken soort blijft nog steeds een levensvatbare component in de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op de lange termijn zal blijven, en;
- het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden, en;
- er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

8. Samenvatting

Heikikker

Er is voortplantingswater en landbiotoop aanwezig in het centrale en noordoostelijke deel van het plangebied. Door de werkzaamheden is er sprake van aantasting van leefgebied, vangen van dieren en het verstoren van dieren. De aantasting van leefgebied wordt gecompenseerd door de aanleg van een compensatiegebied buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Ook wordt gezorgd dat de werkzaamheden leiden tot zo min mogelijk slachtoffers door het plangebied voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt te maken middels maaien, het afschermen van het compensatiegebied en het vangen van dieren. De gevangen dieren worden hierbij in het oostelijke compensatiegebied uitgezet. In de gebruiksfase wordt het plangebied opnieuw geschikt voor de heikikker door de aanwezigheid van natuurvriendelijke oevers, kruidenrijke vegetatie en bosschages.

Bunzing

Er is één territorium aanwezig in het plangebied, waarbij de vermoedelijke verblijfplaats in de bramenstruik is. De verblijfplaats en omliggend foerageergebied worden aangetast door de werkzaamheden. De werkzaamheden ter ongeschikt maken van het plangebied vinden hierom plaats buiten de kwetsbare periode van de bunzing. In de gebruiksfase wordt het plangebied opnieuw geschikt voor de bunzing door de aanwezigheid van natuurvriendelijke oevers, kruidenrijke vegetatie en bosschages. Daarnaast worden overbruggende tijdelijke verblijfplaatsen in de vorm van takkenhopen en takkenrillen aangelegd.

Hermelijn

Er is één territorium aanwezig in het plangebied. De hermelijn is enkel waargenomen bij de centrale bramenstruik, waardoor de verblijfplaats zich vermoedelijk centraal in het plangebied bevindt. De verblijfplaats en omliggend foerageergebied worden aangetast door de werkzaamheden. De werkzaamheden ter ongeschikt maken van het plangebied vinden hierom plaats buiten de kwetsbare periode van de hermelijn. In de gebruiksfase wordt het plangebied opnieuw geschikt voor de hermelijn door de aanwezigheid van natuurvriendelijke oevers, kruidenrijke vegetatie en bosschages. Daarnaast worden overbruggende tijdelijke verblijfplaatsen in de vorm van takkenhopen en takkenrillen aangelegd.

Wezel

Er zijn twee territoria aanwezig in het plangebied. De wezel is verspreid door het gehele plangebied waargenomen waardoor elk muizenhol in potentie een verblijfplaats kan zijn. De verblijfplaatsen en omliggend foerageergebied worden aangetast door de werkzaamheden. De werkzaamheden ter ongeschikt maken van het plangebied vinden hierom zo veel mogelijk plaats buiten de kwetsbare periode van de wezel. In de gebruiksfase wordt het plangebied opnieuw geschikt voor de wezel door de aanwezigheid van natuurvriendelijke oevers, kruidenrijke vegetatie en bosschages. Daarnaast worden overbruggende tijdelijke verblijfplaatsen in de vorm van takkenhopen en takkenrillen aangelegd.

Globale planning werkzaamheden in 2025

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Fase 0: Aanleg compensatiegebied grondwal												
Fase 1: Afrastering compensatiegebied												
Fase 2: Verplaatsen heikikkers												
Fase 3a: Maaien plangebied												
Fase 3b: Maaien 2 ^e deel plangebied (in geval van 2 ^e wezelnest)												
Fase 4*: Uitvoer werkzaamheden (na vrijgave)												

* Deze werkzaamheden lopen door in 2026, zie ook paragraaf 1.6 en 1.7.

	Meest geschikte periode voor werkzaamheden
	Geschikt mits vrijgegeven
	Geschikte periode

Disclaimer: Bovenstaande tabel geeft niet de duur van de werkzaamheden aan, enkel de periode waarin ze kunnen plaatvinden.

Volgorde werkzaamheden

Fase 0: Aanleg compensatiegebied grondwal;

Fase 1: Afrastering compensatiegebied met een amfibieënscherm;

Fase 2: Afdragen heikikkers uit plangebied naar het compensatiegebied;

Fase 3: Maaierwerkzaamheden;

a. Maaien heikikkerbiotoop

b. Maaien overige oevers (afhankelijk van 2^e wezelnest)

Fase 4: Start werkzaamheden aanleg zonnepanelen.

Bij fase 3 en 4 geldt dat allereerst het biotoop heikikker ongeschikt wordt gemaakt. Indien er geen tweede wezelnest te verwachten is, worden in deze periode alle onderdelen van het plangebied gemaaid. Als er wel wezelnesten te verwachten zijn wordt het maaien van de resterende oevers van het plangebied uitgesteld tot 1 november. Werkzaamheden ten behoeve van de aanleg van het zonnepark vinden pas plaats na het ongeschikt maken (maaien) van het plangebied.

Literatuurlijst

Antea Group, 2024a. Natuurtoets grondlichaam The Dutch. Projectnummer 0487847.100. revisie 00. 5 maart 2024.

Antea Group, 2024b. Natuurtoets zonnepark en grondwal The Dutch. Projectnummer 0487847.100. revisie 00. 25 juni 2024.

Antea Group, 2024c. Nader ecologisch onderzoek The Dutch. *Soortenonderzoek zonnepark, grondwal en grondlichaam*. 0487847.100. 24 augustus 2024. Revisie 0.0.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Heikikker (*Rana arvalis*). versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2024. Kennisdocument kleine marterachtigen. Bunzing – hermelijn - wezel. versie 1.1, juli 2024.

CLO, 2022. [Amfibieën van de Habitatrichtlijn, 1997-2021 | Compendium voor de Leefomgeving](#). 15 september 2022.

CLO, 2024. [Zoogdieren van de Habitatrichtlijn, 1992-2022 | Compendium voor de Leefomgeving](#). 22 februari 2024.

Creemers, R.C.M., J.J.C.W. van Delft & J.E. Herder, 2023. Basisrapport Rode Lijsten Amfibieën en Reptielen volgens Nederlandse en IUCN-criteria. RAVON Rapport 2021.043

Natuur- en Milieufederaties (NMF's) en Natuur & Milieu (N&M), 2019. Checklist natuurbelangen bij grondgebonden zonneparken.

Norren, van E. (red.), 2019. Staat van instandhouding Gelderland. Factsheets voor 24 soorten in Gelderland. Rapport 2019.09. Zoogdierverseniging, Nijmegen.

Norren, E. van, J. Dekker en H. Limpens, 2020. Basisrapport Rode Lijst Zoogdieren 2020 volgens Nederlandse en IUCN-criteria. Rapport 2019.026. Zoogdierverseniging, Nijmegen.

Peschel, R., Peschel, T., Marchand, M., & Hauke, J. (2019). Solar parks-profits for biodiversity. *Association of Energy Market Innovators (bne/Bundesverband Neue Energiewirtschaft eV)*.

Wageningen Universiteit, 2019. Zonneparken landbouw en natuur.

Westra, S. A. & Kuiters, R.S.M., 2018. Beheerwijzer landschappelijke maatregelen voor kleine marterachtigen. Zoogdierverseniging, Nijmegen.

Websites

Bunzing | De Zoogdierverseniging

Hermelijn | De Zoogdierverseniging

Wezel | De Zoogdierverseniging

Heikikker | RAVON

[Gunstige staat van instandhouding van zoogdieren | De Zoogdierverseniging](#)

NDFP Verspreidingsatlas | *Mustela putorius* - Bunzing

NDFP Verspreidingsatlas | *Mustela erminea* - Hermelijn

NDFP Verspreidingsatlas | *Mustela nivalis* - Wezel

NDFP Verspreidingsatlas | *Rana arvalis* - Heikikker

Activiteitenplan Zonnepark The Dutch

Aanvraag voor de heikikker, bunzing, hermelijn en wezel

projectnummer 0487847.100

13 maart 2025 revisie 00

The Dutch Business Sport and Recreation Development II B.V.

Literatuur

Veldgids Europese zoogdieren. 5^e druk, 2020. KNNV Uitgeverij.

[RAVON Balans 2023](#)

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1800 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ Oosterhout
Postbus 40
4900 AA Oosterhout

Copyright ©

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl